

Irja Sokka
Kuopion kaupunginvaltuuston pj.

Snellman 200-Juhlavuosi
3.1.2006 Lounaspuhe

Kuopio
3.1.2006

Arvoisat J.V. Snellman 200-juhlavuoden kutsuvieraat, hyvä juhlaväki.

Minulla on kunnia toivottaa teidät Kuopion kaupungin puolesta tervetulleeksi Kuopioon, tähän J.V.Snellmannin 200- juhlavuoden avauspäivään ja tähän yhteiseen lounastilaisuuteen.

Tänä vuona tulemme kuulemaan runsaasti erilaisia puheita ja pohdintoja liittyen Snellmaniin ja Suomen kehitykseen. Omalta osaltani olen siinä mukana. Vuoden 2004 kunnallisvaalien jälkeen, hieman huokaisten, ehkä hieman kevyestikkin kommentoin tulevaa valtuuston puheenjohtajakauttani, ”että kaipa se minunkin oma snellmannini on opiskeltava” – ja kun tähän nyt on lähtenyt mukaan, tuntuu, että on koskettanut vain pintaa – niin laaja asiakokonaisuus tämä Snellmannin elämäntyö ja aikakauden merkittävyys on – että siihen tarvitaan kokonainen teemavuosi – ja nälkä on kasvaa syödessä

Kiitos jo tässä vaiheessa Snellman- juhlavuosihankkeen aloitteentekijöille ja teille kaikille, jotka omalta osaltanne olette olleet ja olette totuttamassa nyt alkavaa ja J.V. Snellmann 200- juhlavuotta.

(Dosentti Raimo Savolainen kiteyttää uudessa julkaistavassa kirjassaan Sivistyksen voimalla / J. V. Snellmannin elämä :

” Kansallisten tunnusmerkkien luojasta on tullut entistä ajankohtaisempi tänään, kun Euroopan yhdentyminen ja globalisaatio haastavat pohtimaan kansallisen identiteetin ja sivistysperinnön merkitystä tulevaisuuden menestystekijöinä” - Tähän on hyvä yhtyä.)

2006- vuodesta, Snellman – Juhlavuodesta tulee kirjallisesti ja sivistyksellisesti merkittävä vuosi Suomen yhteiskunnan pohdintaan - erään aikakauden ja historian näkökulmasta – tuon aikakauden merkittävän henkilön näkökulmasta, joka vaikutti - oikeaan aikaan ja oikeissa paikoissa, niin että meistä on kasvanut tämä nykyinen kansa ja yhteiskunta.

Toivon mukaan tähän keskusteluun osallistuu myös muu, kuin nykyinen suomen keskusteleva eliitti – että myös tavalliset ihmiset osallistuvat ja ovat siinä mukana.

Siihen tarvitaan avuksi nykyajan Saimoja ja Maamiehen ystäviä : Nykyistä mediaa – että se kääntää asiat nykyilmalliselle – että tämä tärkeä kansallinen keskustelu voittaa iltapäivälehtimäisen keveyden ja asioiden irrallisuuden. Kansaa on edelleen sivistettävä – nykykielellä ja asioiden paremmalla ymmärtämisellä.

Joitakin omia pohdintaa ja siltoja Snellmanin teemoihin:

- **Saksassa kirjoitettu kirja /Tubinge 1840** ”kirja painottaa moraalia yhteiskunnallisena, ihmisen tahdon ja tiedon aikaansaamana tilana. Siitä seuraa myös elämä isänmaan puolesta”
 - ∅ nykyisin on entistä ajankohtaisempaa pohtia ja keskustella uudelleen yhteiskunnasta, yhteiskuntavastuusta, moraalista, kansalaisten oikeuksista mutta myös velvollisuuksista suomen kansalaisina
- **Sivistys**, kansan enemmistön osallistuminen ja osallisuus oli S:lle tärkeää
 - ∅ nykyinen egoisimi, ranskan lähiömellakat, analyysi; miksi, mikä on synnyttänyt epävarmuuden kehän Euroopassa, mitä edessä – ketkä ovat aitoja syyllisiä tai uhreja ? ketkä vastuussa? (Vai) ilmeneekö levottomuuksissa ahneus, oma halu, piittaamattomuus muista, kova itsekkyyys?
 - ∅ eurooppalainen perintö, onko eurooppalaisessa kasvatuksessa (yksilökorostuneisuuden kustannuksella) unohtunut yhteisöllisyys ja velvollisuudet kanssaihmiä kohtaan, sivistynyt ajattelu – toisaalta onko kehitys seurausta valtaeliitin erkaantumisesta tavallisen kansan arjesta – siitä mikä pitää yhteiskunnan koossa, mikä luo arkeen ja elämään perusturvallisuuden
 - ∅ Suomi – hyvinvointi – pahoinvointi, syrjäytyminen – keskustelu
- **Kieli**
 - ∅ suomen kieli : yhteinen pyrkimys, näkemys, kehitys
 - ∅ 1863 , Suomen kieli virkakieleksi, suomen kieli yhtenäisti kansaa, kansallinen identiteetti, pohja myös kaksikielisyydelle.
 - ∅ Nykyisin käännettävä toisin päin, tarvitsemme kielipääomaa, yksin suomi tai englantia ei riitä, tarvitsemme pohjoismaisessa yhteistyössä edelleen ruotsia, - (skandinaavisuus – on enemmän mitä ehkä Eurooppa-kehityksessä emme nyt huomaa – yhteiset arvot)
 - ∅ tarvitsemme myös venäjän, saksan, ranskan, espanjan osaamista – yleensä kielipääomaa, että pärjäämme
- **Poliittinen lehdistö**
 - ∅ S:lla oli kiistämätön merkitys keskustelevan, kantaaottavan, lehdistön kehittymiseen Suomessa.
 - ∅ Savolle oma merkityksensä –
 - toisaalta Savo ja Kuopio oli riittävän pitkämielinen ja rauhallinen ympäristö ”edelleen nousevalle tähdelle – hyvä kasvualusta tutkailla maailmaa”
- **Talous**
 - ∅ Rahareformi 1860, 1863 loi pohjan Suomen itsenäistymiselle ja omalle taloudelliselle kehittymiselle – kipeä prosessi, nälänhätä, hidas talouden elpyminen, Suomen infrastruktuurin heikkous (liikenneolot!) , kansan saamattomuus? – totuttu odottamaan ylempää apua ???
 - Onko näin nykyisinkin?
 - ∅ onko sama talouden uudelleen arviointi ja kipuilu nyt Suomen liittyessä €-aikaan, tiukka talousohjaus –

- **Suomen itsenäisyys ja Suomen suhde Venäjään**

- Ø 1863; ajankohtaiskeskustelu Venäjän turvallisuusvaatimukset

- Ø Turvallisuuspolitiikka

- o Autokratia – Autonomia : Suomi on kehittänyt ja muokannut oman opin kehittyä itsenäisenä kansana - kuitenkin niin, että on osana isompaa kokonaisuutta - Taiteilua ja oppia Suomen : suomen suhde Venäjään, Neuvostoliittoon, sodat (erillissotamääräite)
 - o Nyt esillä on Eurooppa – puolustuspolitiikka, nopean taistelun joukot, Nato- keskustelu – mikä ihmeen Eurooppalainen Nato ? Tarvitaan pohjois-savolaista puolustusministeriä rauhoittamaan Sven Tuuvamaisella jääräpäisyydellä tilannetta

- **Suomen vahvuus**

- Ø Euroopan Unioni on nykypäivän ympäristö, joka on tätä päivää , tämän päivän verkostoitunutta maailmaa –jos Snellman eläisi nykyajassa – uskon, että hän näkisi Euroopan Unionin osana nykyistä kansallista kehitystä ja identiteetin rakentamista.

Eri aikakaudet määrittävät erilailla kansallisen identiteetin pohjan.

- o Meidän kansallinen etu vaatii aktiivista osallisuutta Euroopan kehittämisessä ja osallisuutta entistä globaalimmassa maailmanverkossa.
 - o Ja tähän me olemme tarvinneet oman ajan snelmannimme, omat rohkeat poliitikot, joilla on ollut ja on kyky nähdä riittävän kauas.

- **Puolueiden kasvulasta – ja sitaattien runsaus**

- Ø Kaikki puolueet saavat Snellmanilta kasvupohjaa

- o maaseutu, navettojen rakentaminen – keskustapuolue
 - o raha, finanssitalous, isänmaa - kokoomus
 - o työläisluokan historia, suomalaisuus, modernin yhteiskunnan vaatimus – sosialidemokratia, vasemmisto
 - o radikaalisuus, yhteiskunnan jyrkkä kritiikki – radikaali vasemmisto
 - o vanhan olemassa olevan yhteiskunnan kritiikki, uudistaminen – vihreät, ympäristöliike
 - o perhe ja kristilliset arvot – kristillisdemokraatit

Teemoja riittää

Mutta olemme aloittamassa tätä juhluvuotta ja syömme yhteistä ateriaa – Snelmannin aikakaudella täällä Savossa:

Ketju: Luennosta 1950 Eero Hietakari / Ruokatoimittaja Eila Ollikainen ja AMK lehtori / Sinikka Määttä :

Luennon Otsikko Pöydän antimia ja moteja vanhasta Kuopiosta 1840 – 1850-luvulta.

1850- luvulla on käytetty mm. seuraavia mausteita ja raaka-aineita:

piparjuuri, englantilainen sinappi, kapris, kaneli, muskotti, kardemumma, pippuri, inkivääri, pomeranssi, etikka, Kuopion kauppamiesten sanotaan tarjonneen ilmoituksissaan mm. tuoretta kaviaaria (Roering), Oulun jääkellarilohta, nahkiaisia, sardiineja, sardelleja, Norja ja Hollannin silliä, Tallinnan kilohailia, tammisaaren maustettuja ja maustamattomia vasbuukeja, metwurstia, savustettua häränkieltä. Poronpaistiakin oli tarjolla

Pitoja valmistelevat emännät saivat lääninkamreeri Hultenilta hyviä perunoita, Juankosken ruukinpatruunalta Tigersted`tiltä valko- ja punakaalia, Olssonin leskeltä punajuuria ja suolattuja papuja, suolasieniä ja kaupoista tavallisia venäläiseen tapaan säilöttyjä kurkkuja.

Leipä leivottiin yleensä kotona, Bestmanilta ostettiin liempiirakoita.

1850-luvulla tuotiin Kuopioon arbuuseja, appelsiineja, sitruunoita, karvamanteleita, luumuja, rusinoita, oliiveja, makarooneja Italiasta saakka, riisirynejä. maakunnan omaa tuottoa on ollut rieskajuustot, vattu ja mansikkahillot. Sveitsiläisnimisiä juustoja on tarjottu. Kauppias Shoultz on tarjonnut viipurilaista ja baierialaista olutta, englantilaista portteria. Varastossa on ollut myös rakuunapunssia ja kauppias Snellmanilla vattupunssia. Myös kauppiaiden varastoista on löytynyt viinejä, konjakkeja ja rommeja.

Että on täällä syöty ja nautiskeltu jo Snellmanin aikakaudellakin.
Ihan höveliä käytöstä.

Vielä kerran arvoisat kutsuvieraat . Tervetuloa Kuopioon aloittamaan tätä Snellman 200-Juhlavuotta.

Irja Sokka
Kuopion kaupungin valtuuston puheenjohtaja